2025/1340

9.7.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/1340,

annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Kap Verden asevoimia

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ([1]) perustetaan Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä ’rauhanrahasto’, jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan nojalla rauhanrahastoa käytetään rahoittamaan erityisesti avustustoimenpiteitä, kuten toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Länsi-Afrikan meriala on edelleen haastava ympäristö, jossa merirosvous, aseelliset ryöstöt merellä, merenkulkijoiden sieppaukset, laiton, ilmoittamaton ja säätelemätön kalastus, huumausaineiden ja aseiden salakuljetus ja laiton kauppa sekä kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus muodostavat merkittävän ja kasvavan uhan meriturvallisuudelle. Tämä vaikuttaa merenkulun vapauteen, vaarantaa tärkeät kauppareitit sekä koko alueen kestävän kehityksen ja heikentää väestön taloudellista toimeentuloa ja johtaa ympäristön tilan ja biodiversiteetin heikkenemiseen.

(3) Kap Verde on edelleen erityisen altis erilaisille uhkille, kuten merirosvoukselle, terrorismille, huumekaupalle, ihmiskaupalle, kyberrikollisuudelle sekä laittomalle, ilmoittamattomalle ja säätelemättömälle kalastukselle, mikä johtuu sen laajasta talousvyöhykkeestä ja sen geostrategisesta sijainnista Atlantin risteyskohdassa, joka yhdistää Afrikan Eurooppaan ja Amerikkoihin. Kap Verden asevoimien vahvistaminen on tärkeä tekijä, jolla mahdollistetaan ja tuetaan merelliseen turvallisuuteen liittyviä toimia Kap Verdessä sekä Atlantin ja Guineanlahden alueilla.

(4) Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 2025 pidetyssä Euroopan unionin ja Kap Verden erityiskumppanuuden 13. ministerikokouksessa molemmat kumppanit vahvistivat sitoutuneensa vahvistamaan keskinäistä yhteistyötään turvallisuus- ja vakauspilarin puitteissa tavoitteenaan määritellä tehostettu turvallisuuskäsite unionin yhdennetyn lähestymistavan mukaisesti.

(5) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja vastaanotti 10 päivänä maaliskuuta 2025 Kap Verden unionille esittämän pyynnön Kap Verden asevoimien avustamisesta keskeisten tarvikkeiden ja palvelujen hankinnassa Kap Verden rannikkovartioston voimavarojen vahvistamiseksi.

(6) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, noudattaen erityisesti neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP ([2]), sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

(7) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Kap Verdeä, jäljempänä ’tuensaaja’, hyödyttävä Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä ’rauhanrahasto’, rahoitettava avustustoimenpide, jäljempänä ’avustustoimenpide’.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteet ovat seuraavat:

a) vahvistaa unionin ja Kap Verden välistä turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä;

b) edistää Kap Verden asevoimien yleisten turvallisuus- ja puolustusvalmiuksien parantamista Kap Verden suvereniteetin suojelemiseksi merellä ja parantaa alueellista merellistä turvallisuutta ja suojella sitä kautta paremmin merialuksia ja merellisiä resursseja, rannikon väestöä ja sen asukkaiden toimeentuloa; ja

c) vahvistaa Kap Verden valmiuksia osallistua unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin ja ottaa osaa Yaoundén prosessin puitteissa toteutettaviin yhteisiin toimiin.

3. Edellä 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä rahoitetaan seuraavan tyyppisiä tarvikkeita, joita ei ole suunniteltu tappavan voiman aikaansaamiseen, sekä seuraavia tarvikkeita ja palveluja:

a) valvontakäyttöön tarkoitettu valtamerialus; ja

b) ilmailutekniikkaa ja/tai ilma-alusten huoltoa käsittelevät koulutuskurssit.

Avustustoimenpiteellä rahoitetaan myös oheistarvikkeita ja -palveluja, mukaan lukien tarvittaessa tekninen koulutus.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 48 kuukautta tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 12 000 000 euroa.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä ’korkea edustaja’, tekee tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tällä päätöksellä vahvistettuja vaatimuksia ja ehtoja edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) avustustoimenpiteestä tuetut Kap Verden asevoimien yksiköt noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509, rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen ja rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevan yhdennetyn menetelmäkehyksen mukaisesti.

2. Tämän päätöksen 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta huolehtii Portugalin tasavallan puolustusministeriö.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa vahvistettuja velvoitteita. Kyseisen seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklassa vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskeistä, ja se auttaa osaltaan ehkäisemään tällaisia rikkomisia, mukaan lukien avustustoimenpiteestä tuettujen Kap Verden asevoimien yksiköiden tekemät ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset.

2. Laitteiden ja tarvikkeiden toimituksen jälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

a) toimituksen todentaminen, jossa loppukäyttäjänä toimivat asevoimat allekirjoittavat rauhanrahaston toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

b) raportointi, jossa tuensaajan on raportoitava vuosittain avustustoimenpiteen puitteissa toimitettujen laitteiden, varusteiden ja palvelujen avulla toteutetuista toimista ja yksilöityjen tavaroiden inventaariosta, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) ei enää katso tällaista raportointia tarpeelliseksi;

c) tarkastuskäynnit, joiden yhteydessä tuensaajan on määrä antaa korkealle edustajalle ja rauhanrahaston tilintarkastajille pyynnöstä mahdollisuus päästä tekemään paikalla tarkastuksia ja rauhanrahaston tarkastuksia.

3. Korkea edustaja tekee lopullisen arvioinnin, kun avustustoimenpide on saatu päätökseen, arvioidakseen, onko avustustoimenpide edistänyt 1 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot osallistuvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi suosittaa, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 8 päivänä heinäkuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

S. LOSE